

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti r.p.

PIIRIJÄRJESTÖJEN MALLISÄÄNNÖT

Yhden kalenterivuoden toimikaudet

Hyväksytty 48. puoluekokouksessa, Tampereella 23.5.2026

1 § Piirijärjestön nimi, kotipaikka ja toiminta-alue

Yhdistyksen nimi on XXXX ja kotipaikka XXXX.

Yhdistyksen toiminta-alueena on XXX vaalipiiri.

Yhdistyksestä käytetään näissä säännöissä nimitystä piirijärjestö.

Näissä säännöissä mainituilla puolue-elimillä tarkoitetaan Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti r.p:n puolue-elimä.

2 § Piirijärjestön tarkoitus

Piirijärjestön tarkoituksena on liittää yhteen toiminta-alueellaan kaikki puolueen järjestö-rakenteeseen kuuluvat kunnallisjärjestöt ja puolueosastot, ylläpitää yhteyttä niiden ja puoluehallituksen välillä, edistää jäsenjärjestöjensä kanssa sosialidemokratian tavoitteiden toteuttamista sekä vaikuttaa alueensa johtavana järjestönä puolueen periaateohjelman ja tavoitteiden mukaisessa sosialidemokraattisessa toiminnassa.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi piirijärjestö järjestää kokous- ja koulutustilaisuuksia, harjoittaa toimintansa kannalta tarpeellista kustannustoimintaa sekä kannustaa ja johtaa toimialueensa puoluejärjestöjen, puolueväen ja sosialidemokratian kannattajien valmistautumista yleisiin vaaleihin.

Piirijärjestön toiminta ei saa olla ristiriidassa puolueen sääntöjen eikä puolueen toimielinten päätösten kanssa.

3 § Piirijärjestön jäsenyys

Piirijärjestön jäsenenä voi olla jokainen piirijärjestön toimialueella toimiva puoluehallituksen luvalla rekisteröity sosialidemokraattinen kunnallisjärjestö ja kunnallisjärjestöön kuulumaton puolueosasto. Lisäksi piirijärjestön jäsenenä voi olla luonnollisia henkilöjä.

Piirijärjestön henkilöjäsenenä voi olla 15 vuotta täyttänyt Suomen kansalainen ja sellainen ulkomaalainen, jonka kotipaikka on Suomessa ja joka hyväksyy puolueen tarkoituksen ja periaateohjelman, haluaa toimia puolueen tavoitteiden hyväksi ja täyttää sääntöjen mukaiset jäsenvelvoitteensa.

Piirijärjestön kannattavana jäsenenä voi olla piirijärjestön toimialueella toimiva oikeuskelpoinen järjestö tai yhteisö, joka tukee piirijärjestöä sen tarkoituksen toteuttamisessa.

Piirijärjestön jäseneksi ja kannatusjäseneksi hyväksymisestä päättää piirihallitus.

4 § Piirijärjestöstä erottaminen

Saatuaan asiasta puoluehallituksen lausunnon piirikokous voi erottaa piirijärjestöstä kunnallisjärjestön ja kunnallisjärjestöön kuulumattoman puolueosaston, joka toimii vastoin puolueen ohjelmaa, piirijärjestön tai puolueen toimielinten päätöksiä tai laiminlyö maksunsa taikka tukee puolueen vastaista toimintaa. Ennen asian ratkaisemista on järjestölle varattava tilaisuus selityksen antamiseen.

Erotettu järjestö on vailla sääntömääräisen puoluejärjestön oikeuksia erottamispäätöksestä lukien. Ilman puoluehallituksen suostumusta ei piirijärjestön jäsenyydestä erotettua järjestöä voida hyväksyä uudelleen jäseneksi piirijärjestöön.

Piirihallitus voi puolueen sääntöjen 7 § nojalla erottaa piirijärjestön henkilöjäsenen ja päättää muusta henkilöjäsenen kurinpidosta.

5 § Piirijärjestöstä eroaminen

Piirijärjestön jäsenenä oleva järjestö ei voi erota piirijärjestöstä, jos vähintään kolme sen jäsentä sitä vastustaa.

Piirijärjestöstä eroavan järjestön on ilmoitettava eroamisestaan kirjallisesti piirihallitukselle tai sen puheenjohtajalle taikka valtuutetun välityksellä piirikokouksen pöytäkirjaan merkittäväksi.

Piirijärjestön henkilöjäsen voi erota jäsenyydestä ilmoittamalla siitä kirjallisesti piirihallitukselle tai sen puheenjohtajalle tai piirijärjestön kokouksessa sen pöytäkirjaan merkittäväksi.

Piirihallituksen puolesta kirjallisen eroilmoituksen voi ottaa vastaan myös muu piirihallituksen nimeämä toimihenkilö tai puoluetoimisto. Tällä tavalla saadut eroilmoitukset on toimitettava välittömästi piirihallituksen tietoon.

6 § Jäsenmaksut

Piirijärjestöön kuuluvan puolueosaston on huolehdittava siitä, että sen jäsenistä suoritetaan puolueen sääntöjen mukainen jäsenmaksu. Piirin on huolehdittava siitä, että sen henkilöjäsenet suorittavat puolueen sääntöjen 11 § mukaisen jäsenmaksun.

Piirijärjestön syyskokouksella on oikeus määrätä jäsenjärjestöjen suoritettavaksi erityisiä tarpeita varten piirijärjestön tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömiä ylimääräisiä jäsenmaksuja.

Piirijärjestön syyskokous voi määrätä kannattavan jäsenen maksettavaksi kannatusmaksuja.

7 § Taloudellinen toiminta

Piirijärjestö voi omistaa osakkeita ja muita arvopapereita, hallita ja omistaa kiinteistöjä, harjoittaa majoitus-, ravitsemus-, elokuva-, teatteri- ja julkaisutoimintaa sekä kirjakauppaliikettä, vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja, toimeenpanna arpajaisia ja varainkeräyksiä sekä omistaa toimintaansa varten tarpeellista kiinteää omaisuutta. Tarvittaessa piirijärjestö hankkii taloudelliselle toiminnalleen asianomaisen luvan.

Ennen kuin piirijärjestö päättää kiinteistön rakentamisesta, laajentamisesta tai luovutuksesta tai muusta huomattavasta taloudellisesta taikka liiketoimintaa koskevasta hankkeesta, sen on neuvoteltava asiasta puoluehallituksen kanssa sekä käytettävä puolueen mahdollisesti suosittelemaa asiantuntija-apua.

8 § Piirikokous

Piirijärjestön ylimpänä päättävänä elimenä on piirikokous.

Piirijärjestö kokoontuu varsinaiseen kokoukseen vuosittain kaksi kertaa, kevätkokoukseen viimeistään huhtikuussa ja syyskokoukseen viimeistään marraskuussa. Näiden lisäksi voidaan pitää ylimääräisiä piirikokouksia.

Ylimääräinen piirikokous on pidettävä, kun varsinainen piirikokous on niin päättänyt tai vähintään 1/3 piirijärjestön alueella toimivista puolueosastoista sitä erityisesti ilmoitettua asiaa varten piirihallitukselta kirjallisesti vaatii taikka kun piirihallitus katsoo sen tarpeelliseksi.

Piirikokoukset kutsuu koolle piirihallitus. Kutsu varsinaiseen piirikokoukseen on toimitettava kirjallisena postitse tai sähköisesti jäsenille vähintään kahdeksan viikkoa ennen kokousta ja ylimääräiseen piirikokoukseen vähintään kolme päivää ennen kokousta.

Kokouskutsussa on mainittava esille tulevat asiat.

9 § Piirikokousedustajat

Piirikokousedustajain toimikausi on kalenterivuosi. Edustajat valitaan puolueosastoitain alkavaa toimikautta varten puolueosaston syyskokouksessa. Vaalissa valitaan yksi kokousedustaja jokaista puolueosaston jäsenmäärän alkavaa vähintään 10 ja enintään 150 lukua kohden sen mukaan kuin piirijärjestön kevätkokous päättää, sekä saman verran varaedustajia, jotka kutsutaan piirikokoukseen valintajärjestyksessä.

Vaalikelpoisia piirikokousedustajan toimeen ovat ne kyseisen puolueosaston jäsenet, jotka ovat hoitaneet sääntömääräiset jäsenvelvoitteensa. Puolueosaston on valittava viivytyksettä uusi piirikokousedustaja, mikäli piirikokousedustaja menettää vaalikelpoisuuden kesken toimikauden.

Kunnallisjärjestön syyskokous hyväksyy vaalin perusteella kunnallisjärjestön edustajat piirikokoukseen. Puolueosastojen johtokuntien on ilmoitettava piirikokousedustajiksi valittujen henkilöiden nimet ja osoitteet kirjallisesti piirihallitukselle valintakokousta seuraavan joulukuun 31. päivään mennessä.

10 § Äänestäminen piirikokouksessa

Piirikokouksessa on jokaisella valtuutetulla piirikokousedustajalla yksi ääni kuitenkin ottaen huomioon, mitä suhteellisesta henkilökohtaisesta vaalista näissä säännöissä on määrätty. Jos vähintään 1/10 äänioikeutetuista piirikokousedustajista niin vaatii, on toimitettava nimiäänestys. Vaalit toimitetaan vaadittaessa suljetuin lipuin.

Äänten jakautuessa tasan, tulee päätöksen se mielipide, johon piirikokouksen puheenjohtaja on yhtynyt, paitsi vaaleissa, joissa ratkaisee arpa.

11 § Puhe-, esitys-, ääni- ja läsnäolo-oikeus piirikokouksessa

Puhe-, esitys- ja äänioikeus piirikokouksessa on jokaisella valtuutetulla piirikokousedustajalla, joka on valittu edellä 9 §:n 1 momentissa määrättyllä tavalla.

Puhe- ja esitysoikeus piirikokouksessa on piirihallituksen jäsenillä ja piirin toiminnanjohtajalla, piirijärjestön tilintarkastajilla, puoluehallituksen ja puolue toimiston edustajalla, kunnallisjärjestön edustajalla, sekä kullakin piirin alueelta valitulla puoluevaltuuston jäsenellä ja piirin toiminta-alueena olevasta vaalipiiristä valituilla sosialidemokraattisilla kansanedustajilla sekä piirijärjestön jäsenenä oleviin puolueosastoihin kuuluvilla Euroopan parlamentin jäsenillä.

Läsnäolo- ja puheoikeus piirikokouksissa on puolueen sääntöjen 15 §:ssä tarkoitetuilla sisarjärjestöjen edustajilla sekä kannattavan jäsenen edustajalla sekä piirijärjestön henkilöjäsenillä.

Piirikokous voi myöntää oikeuden olla läsnä piirikokouksessa sekä erityisestä syystä myös puheoikeuden.

12 § Piirikokouksen tehtävät

Piirijärjestön kevätkokouksen erityisenä tehtävänä on:

- käsitellä ja vahvistaa piirin vuosikertomus sekä tilintarkastajien antamien lausuntojen perusteella vahvistaa edellisen tilikauden tilinpäätös sekä päättää vastuuvapauden myöntämisestä piirihallitukselle ja muille vastuuvollisille,
- määrätä edustajaperuste seuraavaa piirikokousedustajien vaalia varten,
- käsitellä puolueen ja Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän toimintaa,
- valita tai jättää ylimääräisen piirikokouksen valittavaksi piirijärjestöä edustavat ehdokkaat puoluevaltuuston varsinaisiksi ja varajäseniksi käyttäen samanlaista suhteellista henkilökohtaista vaalitapaa kuin piirihallituksen jäsenten vaalissa, jos vähintään 1/5 äänivaltaisista piirikokousedustajista sitä vaatii.

Piirijärjestön syyskokouksen erityisenä tehtävänä on:

- päättää piirihallituksen jäsenille suoritettavista kustannusten korvauksista sekä tilin-
tarkastajille suoritettavien palkkioiden maksu perusteista seuraavaa kalenterivuotta
varten,
- päättää seuraavan kalenterivuoden aikana kannettavista mahdollisista ylimääräisistä
jäsenmaksuista,
- päättää kannatusjäsenten maksuista,
- hyväksyä piirijärjestölle talousarvio ja vahvistaa toimintasuunnitelma seuraavaa kalen-
terivuotta varten,
- päättää tehdyistä esityksistä piirijärjestön sääntöjen muuttamiseksi,
- varapuheenjohtajien määrästä päättäminen,
- valita joka toinen vuosi piirihallituksen puheenjohtaja ja yksi tai kaksi varapuheen-
johtajaa
- sekä valita piirihallituksen jäsenet ja varajäsenet, niin kuin näiden sääntöjen 14 §:ssä
määritään,
- valita yksi tai kaksi varsinaista ja yksi tai kaksi varatilintarkastajaa seuraavaa kalenteri-
vuotta varten,
- piirikokous tekee esityksen piirin ehdokkaista puoluehallitukselle Euroopan parlamen-
tin vaalien ehdokkaiksi. Puoluevaltuusto nimeää puolueen ehdokkaat Euroopan parla-
mentin jäsenten vaaliin. Puoluehallitus tekee ehdokkaista esityksen puoluevaltuustolle.
- valita tai jättää ylimääräisen piirikokouksen valittavaksi piirijärjestöä edustavat ehdok-
kaat puoluevaltuuston varsinaisiksi ja varajäseniksi käyttäen samanlaista suhteellista
henkilökohtaista vaalitapaa kuin piirihallituksen jäsenten vaalissa, jos vähintään 1/5 ää-
nivaltaisista piiri kokousedustajista sitä vaatii.

13 § Aloiteoikeus piirikokoukselle

Aloitteita varsinaiselle piirikokoukselle voi tehdä piirijärjestön alueella toimivan puolueosas-
ton jäsen, puolueosasto, kunnallisjärjestö, piirihallitus ja puoluehallitus sekä puolueen
sääntöjen 15 §:ssä määriteltyjen sisarjärjestöjen piirin toimialueella toimivat piirihallitukset.

Aloitteet on toimitettava kirjallisesti piirihallitukselle viimeistään kuusi viikkoa ennen piiri-
kokousta. Piirihallituksen on toimitettava vuosikertomus sekä aloitteet ja niistä antamansa
lausunnot kunnallisjärjestöille, puolueosastoille ja piirikokousedustajille viimeistään kahta
viikkoa ennen kokousta.

Puolueosastoilla on oikeus tehdä aloitteita piirihallitukselle. Aloitteisiin on vastattava
kolmen kuukauden kuluessa.

14 § Piirihallitus

Piirijärjestön toiminnan johtoelimenä ja lainmukaisena hallituksena on piirihallitus, johon kuuluvat puheenjohtaja, 1-2 varapuheenjohtajaa sekä vähintään 5, mutta enintään 11 muuta varsinaista jäsentä sekä 0-5 varajäsentä. Mikäli varapuheenjohtajia valitaan kaksi, niin muiden varsinaisten jäsenten enimmäismäärä on 10.

Varsinaisista jäsenistä tulee vähintään 40%:n olla naisia ja vähintään 40%:n miehiä. Vastaa-
van sukupuolien välisen jaon tulee toteutua myös piirihallituksen varajäsenten osalta.

Puheenjohtaja sekä ensimmäinen ja toinen varapuheenjohtaja valitaan syyspiirikokouk-
sessa kahdeksi seuraavaksi kalenterivuodeksi ja piirihallituksen muut jäsenet ja varajäsenet
valitaan seuraavaksi kalenterivuodeksi.

Piirihallituksen jäsenet ja mahdolliset varajäsenet valitaan erillisissä vaaleissa enemmistö-
vaalitapaa ja vaadittaessa suljettua lippuäänestystä käyttäen. Mikäli vähintään 1/5 äänioi-
keutetuista piirikokousedustajista sitä vaatii, on piirihallituksen ja mahdolliset varajäsenet
valittava erillisissä vaaleissa henkilökohtaista suhteellista vaalitapaa käyttäen.

Tällöin kukin äänioikeutettu voi antaa äänensä enintään niin monelle ehdokkaalle, kuin piiri-
hallitukseen on vaalissa jäseniä tai mahdollisia varajäseniä valittava. Kussakin äänestysli-
pussa ensimmäiselle sijalle merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama luku kuin se ehdokkai-
den lukumäärä, joita äänestyslipulla on äänestetty, toiselle vaalisijalle merkityn ehdokkaan
äänimäärä on sama edellä tarkoitettu luku vähennettynä yhdellä, kolmannelle vaalisijalle
merkityn ehdokkaan äänimäärä on sama edellä tarkoitettu luku vähennettynä kahdella ja niin
edelleen.

Vaalien tuloksen perusteella kokous nimeää eniten ääniä saaneet piirihallituksen jäseniksi
ja mahdollisiksi varajäseniksi ottaen huomioon sääntöjen 14 § ensimmäisen momentin mää-
räykset miesten ja naisten osuudesta piirihallituksessa.

Jos ehdokkaita piirihallituksen puheenjohtajan vaaliin on asetettu enemmän kuin kaksi, on
vaali toimeenpantava suljettua lippuäänestystä käyttäen siten, että ellei ensimmäisessä
vaalissa kukaan ehdokkaista saa enempää kuin puolet annetuista äänistä, toimeenpannaan
toinen vaali, jossa ehdokkaina voivat olla ne kaksi henkilöä, jotka ensimmäisessä vaalissa
ovat saaneet eniten ääniä. Toisessa vaalissa eniten ääniä saanut on tullut valituksi.

Jos piirikokous on päättänyt valita yhden varapuheenjohtajan ja ehdokkaita vaaliin on ase-
tettu enemmän kuin kaksi niin vaali toimeenpannaan samoin kuin puheenjohtajan vaali. Jos
piirikokous on päättänyt valita kaksi varapuheenjohtajaa, niin varapuheenjohtajat valitaan
yhdessä vaalissa enemmistövaalitapaa ja vaadittaessa suljettua lippuäänestystä käyttäen.

Mikäli vähintään 1/5 äänioikeutetuista piirikokousedustajista sitä vaatii, on varapuheenjoh-
tajat valittava henkilökohtaista suhteellista vaalitapaa käyttäen. Vaalissa eniten ääniä saa-
nut on nimettävä ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi ja toiseksi eniten ääniä saanut
toiseksi varapuheenjohtajaksi. Suhteellinen vaali toimitetaan samalla tavalla kuin pykälän 2
momentissa on mainittu.

Piirihallitus kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta. Piirihallitus on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä.

15 § Piirihallituksen tehtävät

Piirihallituksen tehtävänä on:

- hoitaa piirijärjestön hallituksena sen asioita puolueen ja piirijärjestön sääntöjen sekä puolue-elinten ja piirikokouksen tekemien päätösten mukaisesti sekä valmistella piirikokouksissa esille tulevat asiat,
- johtaa ja järjestää vaalitoimintaa sekä vastata toiminta-alueellaan muunkin puolue-toiminnan käytännöllisestä hoitamisesta,
- tukea toiminta-alueellaan toimivien hyvinvointialueiden sosialidemokraattisia päättäjiä vaikuttamistyössään sekä käsitellä toimialueensa hyvinvointialueita koskevat poliittiset kysymykset,
- nimetä, neuvoteltuaan asiasta puoluehallituksen kanssa, piirijärjestölle toiminnanjohtaja,
- valita ja erottaa piirijärjestön palkatut toimihenkilöt ja vahvistaa heidän työsuhteensa ehdot,
- kantaa ja vastata piirijärjestön puolesta kaikissa sitä koskevissa oikeus- ja hallintoasioissa sekä ratkaista kiinteistön ostamista tai myymistä taikka kiinnittämistä koskevat asiat ottaen huomioon näiden sääntöjen 7 §:n määräykset,
- päättää piirijärjestön nimen kirjoittamisesta,
- asettaa piirijärjestön toimintaa varten tarpeelliset valmistelu- ja apuelimet,
- toimittaa puolue toimistoon piirijärjestön tilinpäätökset ja vuosikertomukset sekä puoluehallituksen vaatimat muut kirjalliset selvitykset.

16 § Nimenkirjoittajat

Piirijärjestön nimen kirjoittavat piirihallituksen puheenjohtaja, piirin toiminnanjohtaja ja piirihallituksen tehtävään määräämä piirihallituksen jäsen tai piirijärjestön toimihenkilö, aina kaksi yhdessä.

17 § Tilinpäätös

Piirijärjestön tilit päätetään kalenterivuositain.

Päättäneen vuoden tilit ja piirijärjestön toimintaa koskevat muut asiakirjat on jätettävä piirijärjestön syyskokouksen valitsemille tilintarkastajille vähintään kuukautta ennen piirijärjestön kevätkokousta. Tilintarkastajien on suoritettava tilien tarkastus ja annettava niistä piirihallitukselle piirijärjestön kevätkokousta varten laadittu kirjallinen tilintarkastuskertomus viimeistään kahta viikkoa ennen piirijärjestön kevätkokousta.

Tilintarkastajilla on oikeus suorittaa vuositilintarkastuksen ohella piirijärjestön hallinnon, kirjanpidon ja kassan valvontatarkastus, milloin he katsovat sen aiheelliseksi.

18 § Piirijärjestön neuvonta ja ohjaus

Puoluehallituksen valtuuttamina neuvojina ja ohjaajina piirijärjestöjen järjestötyötä ja toimistonhoitoa koskevissa käytännön kysymyksissä avustavilla toimitsijoilla on oikeus tehtävnsä puitteissa perehtyä piiritoimiston hoitoon ja asiakirjoihin. Tällaisilla toimitsijoilla on oikeus antaa ohjeensa myös suullisesti piirijärjestön ja piirihallituksen kokouksessa.

19 § Sääntöjen muuttaminen

Piirijärjestön sääntöjen muuttamisesta voidaan päättää piirijärjestön varsinaisessa kokouksessa, jos sitä koskeva esitys on tehty näiden sääntöjen 13 §:ssä määrätyssä järjestyksessä ja päätöstä kannattaa vähintään 2/3 äänestyksessä annetuista äänistä.

Ennen kuin sääntöjen muutos voidaan merkitä yhdistysrekisteriin, on puoluehallituksen hyväksyttävä muutetut säännöt.

20 § Purkautuminen

Piirijärjestö ei voi purkautua, jos kolme sen jäsenjärjestöä sitä vastustaa.

Jos piirijärjestö purkautuu tai lakkautetaan, on sen varat luovutettava Suomen Sosialidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti r.p:lle.

21 § Yhdistyslain noudattaminen

Niissä asioissa, joista näissä säännöissä ei ole määräyksiä, noudatetaan soveltuvin osin puolueen sääntöjä ja yhdistyslakia.